

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ, НОРМАТИВНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ

©2021 ПОЧИНОК Н. В., БЕНЬКО І. Д., СИСЮК С. В.

УДК 657.1
JEL: I22; I29

Починок Н. В., Бенько І. Д., Сисюк С. В. Фінансове забезпечення закладів фахової передвищої освіти: сутність, нормативні, організаційні та облікові аспекти

Метою статті є дослідження основних рис закладів фахової передвищої освіти (коледжів) – структурних підрозділів вищих освітніх закладів – і особливостей їх фінансового забезпечення, а також розробка пропозицій з його оптимізації й облікового відображення, у тому числі в напрямку розвитку джерел як структурної підсистеми фінансового механізму. У результаті дослідження доведено потребу в оптимізації фінансування освіти та її подальшого розвитку. На прикладі закладів фахової передвищої освіти ідентифіковано проблему зменшення кількості здобувачів освіти та освітніх закладів, що негативно позначається на рівні забезпечення українського ринку праці фахівцями. Встановлено зв'язок рівня фінансування з державною політикою щодо розвитку освіти в Україні та застосуванням у цій сфері нового бюджетного механізму, який передбачає переведення низки передвищих освітніх закладів на фінансове забезпечення з місцевих бюджетів. Установлено суттєвий вплив на функціонування передвищої освіти прийнятого Закону України «Про передвищу освіту», який серед іншого визначає можливість не лише бюджетного забезпечення, а й фінансування за рахунок інших джерел, які не заборонені законодавством, з обов'язковим дотриманням принципів цільового й ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень. Досліджено проблеми, що склалися в системі фахової передвищої освіти, і на цій основі зроблено висновок про відсутність комплексної, науково обґрунтованої програми фінансового забезпечення діяльності навчальних закладів, яка б створювала фінансову основу для стратегічного розвитку передвищої освіти України в контексті глобалізації та інформатизації суспільства. При її розробці пропонується враховувати всі можливі джерела фінансування, а також удосконалити систему обліку в напрямі відокремленого відображення його надходжень у розрізі відповідних джерел і відповідним чином сформувати робочий план рахунків. Обґрунтовано доцільність застосування такої форми фінансування соціальних проектів і цільових програм навчальних закладів, як фандрайзинг, який являє собою спеціально організований процес збирання коштів на реалізацію проектів неприбуткових організацій. Фінансове забезпечення коледжів на основі фандрайзингу може здійснюватися за допомогою таких інструментів, як гранти чи оплата послуг на договірній основі. Інновації у фінансуванні впливають на їх облік, і це питання є наразі недостатньо дослідженим. Тому перспективними є дослідження проблематики вдосконалення синтетичного й аналітичного обліку фінансового забезпечення з різних джерел, а також розвиток системи документального забезпечення відносин фандрайзингу між контрагентами.

Ключові слова: сфера передвищої освіти, державний сектор, облік, фінансування, бюджетні програми, форми фінансування, фандрайзинг.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-84-90>

Рис.: 3. **Бібл.:** 12.

Починок Наталія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, виконуюча обов'язки завідувача кафедри, кафедри обліку і оподаткування, Західноукраїнський національний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009, Україна)

E-mail: natarochynok@gmail.com

Бенько Ірина Дмитрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Західноукраїнський національний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009, Україна)

E-mail: idbenko@gmail.com

Сисюк Світлана Василівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Західноукраїнський національний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009, Україна)

E-mail: svitva0406@ukr.net

UDC 657.1
JEL: I22; I29

Pochynok N. V., Benko I. D., Sysiuk S. V. Financial Provision of Institutions of Professional Pre-Higher Education: The Essence, Normative, Organizational and Accounting Aspects

The article is aimed at studying the main features of institutions of professional pre-higher education (colleges) as structural subdivisions of higher educational institutions and the peculiarities of their financial provision, as well as developing proposals for its optimization and accounting display, including in the direction of development of sources that are viewed as a structural subsystem of the financial mechanism. As a result of the study, the need to optimize the financing of education and its further development is proved. On the example of institutions of professional pre-higher education, the problem of reducing the number of applicants for education and educational institutions is identified, which negatively affects the level of supplying the Ukrainian labor market with specialists. The connection of the level of financing with the State policy on the development of education in Ukraine and the use of a new budget mechanism in this area, which stipulates the transfer of a number of pre-higher educational institutions to financial provision from local budgets, is determined. A significant impact on the functioning of pre-higher education on the part of the adopted Law of Ukraine «On Pre-Higher Education» is identified, which, among other things, defines the possibility of not only budgetary support, but also funding at the expense of other sources that are not prohibited by law, with the obligatory observance of the principles of targeted and effective use of funds, publicity and transparency in decision-making. The authors examine the problems that have occurred in the system of professional pre-higher education and it is concluded about absence of a comprehensive, scientifically based program of financial provision for the activities of educational institutions, which would create a financial basis for the strategic development of pre-higher education in Ukraine in the context of globalization and informatization of society. In its development, it is proposed to take into account all possible sources of financing, as well as to improve the accounting system in the direction of separate display of its revenues in the context of relevant sources and to form a working plan of accounts accordingly. The expediency of applying such a form of financing of social projects and target programs of educational institutions as fundraising, which represents a specially organized process of gathering monetary means for the implementation of projects of non-profit organizations, is substantiated. Financial provision of colleges based on fundraising

can be carried out using instruments such as grants or payment for services on a contractual basis. Innovations in financing affect their accounting, and this issue is currently under-researched. Therefore, research on the issues of improving both the synthetic and the analytical accounting of financial provision from various sources, as well as the development of a system of documentary support of fundraising relations between counterparties, are perspective.

Keywords: sphere of pre-higher education, public sector, accounting, financing, budget programs, forms of financing, fundraising.

Fig.: 3. **Bibl.:** 12.

Pochynok Nataliia V. – PhD (Economics), Associate Professor, Acting Head of the Department of Accounting and Taxation, West Ukrainian National University (11 Lvivska Str., 46009, Ukraine)

E-mail: natapochynok@gmail.com

Benko Iryna D. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, West Ukrainian National University (11 Lvivska Str., 46009, Ukraine)

E-mail: idbenko@gmail.com

Sysiuk Svitlana V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, West Ukrainian National University (11 Lvivska Str., 46009, Ukraine)

E-mail: svitva0406@ukr.net

Освіта в Україні відіграє важливу роль у формуванні якісного кадрового забезпечення національної економіки. Структура української системи освіти включає в себе: дошкільну освіту; повну загальну середню освіту; позашкільну освіту; спеціалізовану освіту; професійну (професійно-технічну) освіту; фахову передвищу освіту; вищу освіту.

У 2017–2018 рр. ухваленням Закону України «Про освіту» посилено інституційні основи розвитку системи національної освіти та «врегульовано суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, права та обов'язки фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування в освітній сфері».

Закон України «Про освіту» є рамковим і регламентує подальше реформування освітніх галузей, а також служить підґрунтям для ухвалення законів: «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійну освіту», «Про освіту дорослих», зміни до закону «Про вищу освіту», а також «Про фахову передвищу освіту». Закон «Про фахову передвищу освіту» [11], прийнятий у червні 2019 р., визначає, що на рівні фахової передвищої освіти здобувачі отримуватимуть освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, а також що існуватиме тільки два типи закладів: фаховий коледж і військовий коледж сержантського складу. Окрім цього, однією з важливих особливостей, визначених цим законом, яка позначається на фінансуванні й управлінні освітніми закладами передвищої освіти, є їх підпорядкованість вищим закладам освіти чи повна автономність.

З огляду на прийняття нових законів, заклади передвищої освіти останніми роками переживають процес реформування, який обумовлюється як особливістю їх діяльності відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту», так і змінами в їх фінансовому забезпеченні.

У зв'язку з цим актуалізується потреба в дослідженні сутності фінансового забезпечення таких

суб'єктів, чіткій ідентифікації його складових, особливо тих, що функціонують у складі вищих закладів освіти. Практичне значення таких досліджень полягає в реалізації завдання з оптимізації здійснюваного фінансування, пошуку резервів його збільшення та раціонального використання.

У науковій фаховій літературі проблематика фінансового забезпечення у сфері освіти дискутується досить давно. Науковці та практики досліджують сутність, зміст, складові та специфіку цього важливого елемента фінансово-господарської діяльності, розробляють його оптимізаційні моделі, а також висвітлюють питання обліку, контролю й аналізу фінансування у сфері освіти. Серед учених, які займаються такими дослідженнями, слід назвати Бучковську Я. Г., Баранецьку О. В. [3], Варналій З. С., Красільник О. В., Хмелевську Л. П. [4], Глухову В. І. [5], Кужелева М. О. [8], Пігоша В. А. [9], Хорунжак Н. М. [12] та інших. Слід зазначити, що переважно вчені аналізують обсяги та структуру фінансового забезпечення, досліджують показники, які впливають на нього.

Також актуальними напрямками наукових пошукувань є проблематика нових джерел фінансування, а також організація його обліку й контролю. Зокрема, Загірняк Д. М. у своєму дослідженні доводить, що сучасне фінансування вищої освіти України є наслідком протиріччя між патерналістськими та ринковими відносинами у сфері вищої освіти. Перехід від патерналістського до солідарно-субсидіарного типу відносин, який сприяє компромісу інтересів держави, постачальників і споживачів освітніх послуг, автор вважає методологічною засадою реновації державного фінансування вищої освіти, яка передбачає взаємну відповідальність суб'єктів різних рівнів організаційної ієрархії як новий тип відносин [6].

Відповідно до таких відносин на кожному ієрархічному рівні має реалізуватися основне завдання управління – забезпечення раціонального й ефективного витрачання та використання бюджетних коштів. Суттєве значення в цьому процесі відіграє інформаційна база прийняття управлінських рішень, основу якої складає система обліку.

У зв'язку з цим, як справедливо зауважує Хорунжак Н. М., вирішення проблеми формування системи бухгалтерського обліку, здатної задовольняти вимоги різних рівнів управління в наданні інформації зрозумілого формату та обсягу, а також в необхідні часові проміжки, є важливим науково-дослідницьким завданням [12, с. 20].

Загалом питання вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення освітніх закладів для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень щодо використання фінансових ресурсів та оптимізації джерел їх залучення недостатньо вивчено [1, с. 115], але водночас є об'єктивною потребою в дослідженні сутності самого фінансування в сучасних умовах і тих трансформаційних змін, які відбуваються в освіті. Адже, попри наявність багатьох досліджень фінансового забезпечення та його обліку, низка проблемних питань не вирішені ні на теоретичному, ні на практичному рівні. Серед них – ідентифікація сутнісних ознак, місця фінансування в бюджетному механізмі, специфіка суб'єктів освіти в плані джерел надходжень тощо.

Метою статті є дослідження основних рис закладів фахової передвищої освіти (коледжів) – структурних підрозділів вищих освітніх закладів – і особливостей їх фінансового забезпечення та розробка пропозицій з його оптимізації й облікового відображення, у тому числі в напрямку розвитку джерел як структурної підсистеми фінансового механізму.

Фахова передвища освіта є однією з важливих складових української системи освіти, яка представлена низкою освітніх закладів різного профілю та спрямування. Статистичні дані, систематизовані на рис. 1, свідчать про загальне скорочення власне як самої кількості навчальних закладів, так і осіб, що навчаються у них.

Дані, наведені на рис. 1, свідчать про те, що найбільша кількість коледжів і технікумів в Україні була у 1996/1997 навчальному році та становила 790, а найбільша кількість осіб, що навчалися, – 757 тис. осіб – була в 1990/1991 навчальному році. Після цього спостерігається поступове скорочення учнів, і у 2018/2019 навчальному році їх кількість складає усього 199,9 тис. осіб, а кількість освітніх закладів зменшилася до 370. У 2019/2020 навчальному році кількість закладів скоротилася ще на 32, а кількість учнів, що навчаються, – на 25,4 тис. осіб.

Заклади фахової передвищої освіти можуть функціонувати у статусі: бюджетної установи; неприбуткової організації; прибуткового закладу освіти. Статус прибуткового закладу дозволяє багатоканальне фінансування (з державного та місцевих бюджетів, а також з інших джерел), але при цьому коледж не буде бюджетною установою. Тому однією із проблем при законодавчому дозволі багатоканального фінансування (з державного, місцевого та інших джерел) є те, чи необхідно залишити заклади у статусі бюджетних установ і вважати неприбутковими, чи надати їм статус некомерційних неприбуткових підприємств. Такі моменти важливі у зв'язку з різними підходами в обліку.

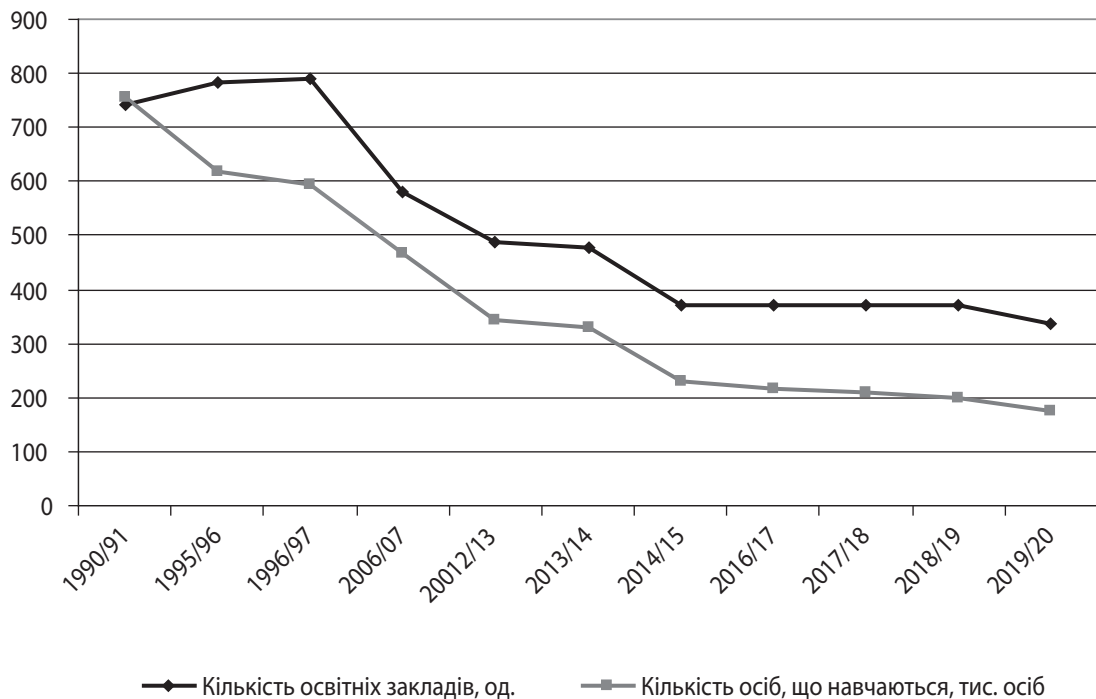

Рис. 1. Динаміка кількості коледжів, технікумів та осіб, що навчаються в них

Джерело: сформовано за даними [7].

Незалежно від форми власності всі юридичні особи щодо отримання прибутку поділяються на прибуткові організації (суб'єкти підприємницької діяльності, комерційні організації) та неприбуткові організації. При цьому поняття «неприбуткова організація» закріплене Податковим кодексом України. Згідно з підпунктом 14.1.121 Податкового кодексу України неприбуткові підприємства, установи та організації – це неприбуткові підприємства, установи й організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 133.4 Податкового кодексу України [10]. Метою створення неприбуткових організацій є необхідність досягнення соціальних, благодійних, культурних, освітніх, наукових та управлінських цілей, а також інших цілей, спрямованих на досягнення суспільних благ. Варто зазначити, що сьогодні коледжі як заклади вищої освіти належать до неприбуткових організацій і мають статус бюджетних. При цьому можна виділити також загальні ознаки коледжу як некомерційної організації (рис. 2).

досліджень інших суб'єктів ринкових відносин не лише в питаннях обліку, що пов'язано, перш за все, із самою їх сутністю, адже навіть мета їх функціонування, на відміну від інших суб'єктів, не лежить у площині отримання прибутку, а спрямована на надання освітніх послуг.

В економічній науковій літературі поняття «фінансування», «фінансове забезпечення» та «фінансування освіти» є актуальними та все частіше та активніше використовується. У цілому фінансування розглядається як процес, що забезпечує цілеспрямоване витрачання коштів на певні цілі та часто за змістом ототожнюється з фінансовим забезпеченням як синонімічною дефініцією. Українські економісти мають спільні підходи до трактування фінансового забезпечення та вважають, що його можна розглядати як процес формування цільових грошових фондів суб'єктів господарювання в необхідному розмірі та їх ефективного використання, а також як

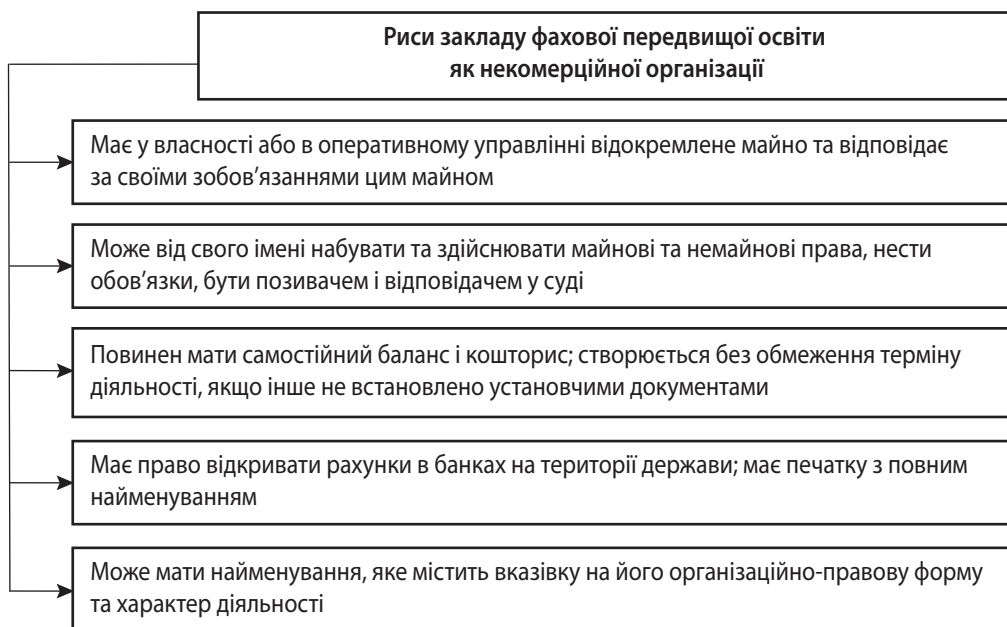

Рис. 2. Риси закладу фахової передвищої освіти як некомерційної організації

Джерело: узагальнено авторами з урахуванням вимог чинних нормативних приписів.

Як зазначено вище, заклади фахової передвищої освіти, будучи фактично неприбутковими організаціями на противагу прибутковим, не мають на меті отримання прибутку. Здійснення ними освітньої діяльності визначає виконання повноважень щодо реалізації відповідних державних (публічних) функцій. Ще одним із важливих аспектів діяльності коледжів є їхня соціальна сутність як освітньої організації, що дає змогу розглядати його як інструмент соціальної політики держави (у цьому разі – у сфері виховання та професійного навчання).

Дослідження фінансового забезпечення діяльності закладів освіти відрізняється від аналогічних

структурну підсистему фінансового механізму, яка поєднує джерела та форми фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства [2–4; 6]. До структури фінансового забезпечення, на думку Т. М. Боголіб, входять бюджетне фінансування, джерела фінансування установ, підприємств, проєктів, послуг, а також самофінансування, акціонерний капітал, кредитування, безповоротна фінансова допомога [2]. Але у складі фінансового забезпечення сучасних суб'єктів освіти державної форми власності деякі з цих складових не практикуються.

У практичній діяльності фінансове забезпечення реалізується через фінансовий механізм, адже

його теоретичні основи генерують важливі напрямки фінансового розвитку. Тому варто було б розглянути також і загальні ідеї функціонування фінансового механізму. Багато українських вчених і практиків розглядають фінансування як складовий елемент і спосіб фінансового забезпечення. В юридичних та економічних джерелах фінансування розглядають як: 1) певну категорію, що відображає економічні відносини у процесі утворення, обігу, розподілу та перерозподілу грошових коштів, сформованих за рахунок утворення різних фондів і резервів; 2) постачання підприємств, установ, організацій коштами з певних джерел на конкретні цілі. Використання фінансових ресурсів бюджетних установ (закладів освіти) чітко регламентоване діючим законодавством на всіх етапах бюджетного процесу, оскільки метою створення та функціонування таких установ є досягнення суспільно корисних цілей.

Загалом фінансове забезпечення закладів фахової передвищої освіти регулюється низкою нормативних документів. Основним галузевим законом, який визначає фінансову основу закладів освіти, є Закон України «Про освіту», який є рамковим і регламентує подальше реформування освітніх галузей. Прийнятий у 2019 р. Закон «Про фахову передвищу освіту» визначає, що «фінансування професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, в тому числі шляхом надання відповідних освітніх субвенцій, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством. Витрати, що покриваються за рахунок відповідних освітніх субвенцій, визначаються спеціальним законом» [11]. Як бачимо, зазначеним законом також визначено можливість інших форм фінансування за рахунок інших джерел, які не заборонені законодавством, з обов'язковим дотриманням принципів цільового й ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень. Такі ж принципи визначають правову відповідальність і у сфері бухгалтерського обліку. Однак проблемність ситуації, що склалася в системі фахової передвищої освіти, полягає у відсутності комплексної, науково обґрунтованої програми фінансового забезпечення діяльності навчальних закладів, яка б створювала фінансову основу для стратегічного розвитку передвищої освіти України в контексті глобалізації та інформатизації суспільства.

При дослідженні структури фінансового забезпечення коледжів як навчальних закладів необхідно враховувати те, що вони належать до бюджетних установ і, відповідно, повинні керуватися нормами Бюджетного кодексу. При розгляді питання фінансового забезпечення коледжів необхідно відмітити, що на сьогодні є ряд проблемних питань у частині їхнього фінансування. Так, відповідно до статті 24 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018

рік», з 1 січня 2018 р. на фінансування з обласних бюджетів передалися вищі навчальні заклади I–II рівнів акредитації державної форми власності, які мали статус окремої юридичної особи, а технікуми та коледжі, що входять до структури вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації без статусу окремої юридичної особи, у 2018 р. фінансувались, як і раніше, – за рахунок коштів державного бюджету. Причому така ж ситуація спостерігалася й у 2019–2020 рр.

Однак при частковому та недостатньому фінансуванні видатків закладів фахової передвищої освіти коштами державного бюджету виникає потреба у власних доходах і необхідність самостійно заробляти кошти.

Отже, основні ознаки, що характеризують державні заклади фахової передвищої освіти – фахові коледжі у структурі закладів вищої освіти (університетів) – наведено на рис. 3.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», з метою недопущення знищення ланки фахової передвищої освіти, її фінансування у 2020 р. було виокремлено з бюджетної програми КПКВК 2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» в бюджетну програму КПКВК 2201420 «Підготовка кадрів закладами фахової передвищої освіти». Крім того, також передбачено фінансування коледжів і фахових коледжів за бюджетною програмою КПКВК 2211190 «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам», кошти якої спрямовуватимуться на здобуття середньої освіти в коледжах. Нюанси такого підходу до фінансового забезпечення вимагають відокремленого відображення його надходжень у розрізі відповідних джерел, а тому важливо відповідним чином сформулювати робочий план рахунків.

ВИСНОВКИ

Загалом фінансування закладів фахової передвищої освіти здійснюється в певному порядку, який включає такі основні принципи:

- ✦ дотримання режиму економії у витрачання коштів бюджету;
- ✦ суворе цільове використання бюджетних коштів;
- ✦ дотримання правильності та своєчасності виділення асигнувань на утримання коледжу;
- ✦ систематичний контроль з боку вищестоящих організацій і фінансових органів за діяльністю коледжу.

Інновації в здійсненні фінансування мають вплив на організацію їх обліку, і це питання є наразі недостатньо дослідженим. До прикладу, однією з форм фінансування соціальних проектів і цільових програм навчальних закладів може бути фандрайзинг (від англ. *fundraising*) (у літературі ще зустрічається «фандрейзинг»), що являє собою спеціально

Рис. 3. Ознаки, що характеризують заклад фахової передвищої освіти – відокремлений структурний підрозділ ЗВО

Джерело: узагальнено авторами на основі чинних нормативних вимог.

організований процес збирання коштів на реалізацію проектів неприбуткових організацій. Фінансове забезпечення закладів освіти – коледжів – на основі фандрайзингу може здійснюватися за допомогою таких інструментів, як гранти, або оплати послуг на договірній основі. Такі підходи досить специфічно відображаються в системі обліку та вимагають його вдосконалення, тому такого роду дослідження є достатньо актуальними.

Загалом проблематика обліку фінансового забезпечення – це перспективний напрям наукових пошуків, який сприятиме вдосконаленню системи фінансового забезпечення освітніх закладів, результатом чого має стати посилення їх фінансової стійкості (постійне та стабільне надходження фінансових ресурсів, їхнє раціональне та ефективне використання, а також вміння залучати фінансові ресурси самостійно, відповідно до чинного законодавства). ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бенько І. Д. Проблемні аспекти організації обліку в установах освіти. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. Вип. 24. Ч. 2. С. 114–117.

2. Боголіб Т. М. Процеси капіталізації розвитку вищої освіти та університетської науки. *Фінанси України*. 2012. № 11. С. 84–93.

3. Бучковська Я. Г., Баранецька О. В. Фінансування освіти в Україні: стан та перспективи. *Університетські наукові записки*. 2017. № 64. С. 259–271. URL: <http://old.univer.km.ua/visnyk/1633.pdf>

4. Варналій З. С., Красільник О. В., Хмелевська Л. П. Фінансування державних вищих навчальних закладів України: монографія. Київ: Знання України, 2017. 231 с.

5. Глухова В. І. Фінансування видатків бюджету на вищу освіту в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.98.

6. Загірняк Д. М. Методологічні засади реновації державного фінансування закладів вищої освіти. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/69.pdf

7. Заклади вищої та фахової передвищої освіти (1990–2020) : експрес-випуск / Державна служба статистики України. 2021. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/osv/vush_osv/arh_vuz_20_u.html

8. Кужелев М. О. Сучасний стан фінансування української науки: проблеми та перспективи. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. Вип. 13/3. С. 129–131.

9. Пігош В. А. Система облікового відображення власних надходжень державних вищих навчальних закладів і напрями її оптимізації. *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 11. Ч. 4. С. 270–274.
10. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 р. № 2745-VIII (у редакції від 23.04.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19/conv#n354>
12. Хорунжак Н. М. Модернізація обліку і контролю в бюджетних установах в умовах системної трансформації управління : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Тернопіль, 2014. 469 с.

REFERENCES

- Benko, I. D. "Problemni aspekty orhanizatsii obliku v ustanovakh osvity" [Problematic Aspects of Accounting Education Institutions]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Ekonomiczni nauky»*, vol. 2, no. 24 (2017): 114-117.
- Boholib, T. M. "Protsesy kapitalizatsii rozvytku vyshchoi osvity ta universytetskoï nauky" [Processes of Capitalization of Higher Education and University Science Development]. *Finansy Ukrainy*, no. 11 (2012): 84-93.
- Buchkovska, Ya. H., and Baranetska, O. V. "Finansuvannia osvity v Ukraini: stan ta perspektyvy" [Financing of Education in Ukraine: Current State and Prospects]. *Universytetski naukovi zapysky*, no. 64 (2017): 259-271. <http://old.univer.km.ua/visnyk/1633.pdf>
- Hlukhova, V. I. "Finansuvannia vydatkiv biudzhetu na vyshchu osvitu v Ukraini" [Financing Costs at Higher Education in Ukraine]. *Efektyvna ekonomika*, no. 5 (2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.98
- Khorunzhak, N. M. "Modernizatsiia obliku i kontroliu v biudzhetnykh ustanovakh v umovakh systemnoi transformatsii upravlinnia" [Modernization of Accounting and Control in Budgetary Institutions in the Conditions of Systemic Transformation of Management]: *dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.09*, 2014.
- Kuzheliev, M. O. "Suchasnyi stan finansuvannia ukrainskoï nauky: problemy ta perspektyvy" [Modern Status of Funding Ukrainian Science: Problems and Prospects]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Ekonomiczni nauky»*, no. 13/3 (2015): 129-131.
- [Legal Act of Ukraine] (2010). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19/conv#n354>
- Pihosh, V. A. "Systema oblikovoho vidobrazhennia vlasnykh nadkhodzen derzhavnykh vyshchykh navchalnykh zakladiv i napriamy yïi optyimizatsii" [The System of Accounting Reflection of Own Revenues of State Higher Educational Institutions and Directions of Its Optimization]. *Ekonomicnyi analiz*, vol. 4, no. 11 (2012): 270-274.
- Varnalii, Z. S., Krasilnyk, O. V., and Khmelevska, L. P. *Finansuvannia derzhavnykh vyshchykh navchalnykh zakladiv Ukrainy* [Financing of State Higher Educational Institutions of Ukraine]. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2017.
- "Zaklady vyshchoi ta fakhovoi peredvyshchoi osvity (1990-2020) : ekspres-vypusk" [Institutions of Higher and Professional Higher Education (1990-2020): Express Issue]. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. 2021. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/osv/vush_osv/arh_vuz_20_u.html
- Zahirniak, D. M. "Metodolohichni zasady renovatsii derzhavnoho finansuvannia zakladiv vyshchoi osvity" [Methodological Principles of Renovation of Public Financing of Higher Education Institutions]. *Efektyvna ekonomika*, no. 6 (2018). http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/69.pdf